

produkty syntetické biologie mělo zabezpečit zejména zákonodárství jednotlivých států. Nakonec COP ve svém kompromisním rozhodnutí vyzývá smluvní strany, aby se v případě syntetické biologie samy řídily právě principem předběžné opatrnosti. Návrh na přijetí mezinárodního protokolu či jiné právní normy regulující využívání produktů syntetické biologie, prosazovaný kupř. Norskem, delegáti v Pchjongčchangu odmítli.

Obnova ekosystémů jako poslední možnost

Jeden z 20 cílů z Aiči ukládá smluvním stranám CBD obnovit do roku 2020 nejméně 15 % poškozených ekosystémů. Bouřlivý rozvoj ekologie obnovy, prostorové ekologie, systémové analýzy a dalších vědních oborů dnes umožňuje vytvořit za určitých podmínek na místě silně poškozeného ekosystému přírodě překvapivě blízké prostředí. Úkolem Úmluvy o biologické rozmanitosti proto bude uvedený postup podpořit tak, abychom se vyhnuli mrhání financemi i kapacitou. Pro přiblížení rozsahu problému uvedme, že podle některých názorů lidé již poškodili na naší planetě záměrným ničením, nevhodnou péčí a omezenou schopností investovat na zachování zdravé přírody nezbytné prostředky

Syntetická biologie je, když...

Syntetická biologie (SynBio), označovaná někdy jako biologické inženýrství, konstrukční biologie nebo syntetická genomika, je vědní obor zaměřený na navrhování a přípravu umělých biologických procesů, organismů nebo nástrojů včetně jejich částí a na cílenou zásadní přeměnu již existujících přirozených biologických systémů, vycházející z biologických poznatků a využívající výpočetní techniku.

Pojďme si výše uvedenou poněkud složitou definici přiblížit. Vědci se snaží zjednodušit existující biologické systémy kupř. vytvořením minimálního genomu (veškerá genetická informace uložená v DNA, u některých virů v RNA, určitého organismu: zahrnuje všechny geny a nekódující sekvence), nebo naopak vytvořit ze základních skladebných částí složitější, ale přitom odpovídajícím

téměř dvě třetiny ekosystémů. Ukazuje se rovněž, že místo vytváření často nákladných struktur je v mnoha případech vhodnější nastartovat v obnovované krajině přirozené procesy a podpořit jejich další rozvoj.

Závěry COP rovněž oprávněně připomínají, že obnova prostředí, která je vždy víceoborovou záležitostí, není náhradou ochrany přírody a krajiny ani omluvou pro záměrné poškozování přírody a neudržitelné využívání jejích složek, ale poslední možností, jak zlepšit stav poškozené krajiny. Současně v této souvislosti roste význam územního plánování.

Jak dál?

Jestliže dnes nepůjdeš, zítra budeš muset běžet, říká korejské přísloví. Uvedená moudrost platí ještě více pro péči o biologickou rozmanitost. Chladné podzimní dny v Pchjongčchangu byly svědkem snahy delegátů – alespoň některých zemí – shodnout se na nezbytných prioritách v úsilí o zachování přírodního a krajinného dědictví. Otázkou pochopitelně zůstává, zda dosavadní přístup (*business as usual*) bude stačit.

Seznam citované literatury najde zájemce na www.casopis.ochranaprirody.cz

způsobem fungující celky jako je umělá buňka. Syntetičtí biologové se soustřeďují na viry, bakterie, kvasinky a řasy. Již v květnu 2010 oznámil americký biolog a podnikatel J. Craig Venter ze společnosti Synthetic Genomics, že jeho tým vyvinul vůbec první organismus s umělým genomem. Biologickou podobu umělé bakterie *Mycoplasma mycoides* navrhl počítač. Syntetická biologie může mj. podnítit výrobu složitých léků, zlepšit likvidaci cizorodých látek znečišťujících prostředí a ohrožujících lidské zdraví, zlevnit výrobu biopaliv 3. generace prostřednictvím uměle vytvořených vysoce produktivních řas nebo pomoci při léčení některých nemocí. Na druhou stranu nelze vyloučit, že její produkty nezneužijí teroristé či nedemokratické režimy (Benner & Sismour 2005, Serrano 2007, RAE 2009, Oldham *et al.* 2012, Pauwels *et al.* 2012, Schmidt & De Lorenzo 2012, Ter Meulen 2014).

Až 160 cm vysokého jeřába mandžuského (*Grus japonensis*), obývajících východní Asii, hodnotí Mezinárodní unie ochrany přírody (IUCN) jako celosvětově ohroženého. V Koreji pravidelně zimuje.

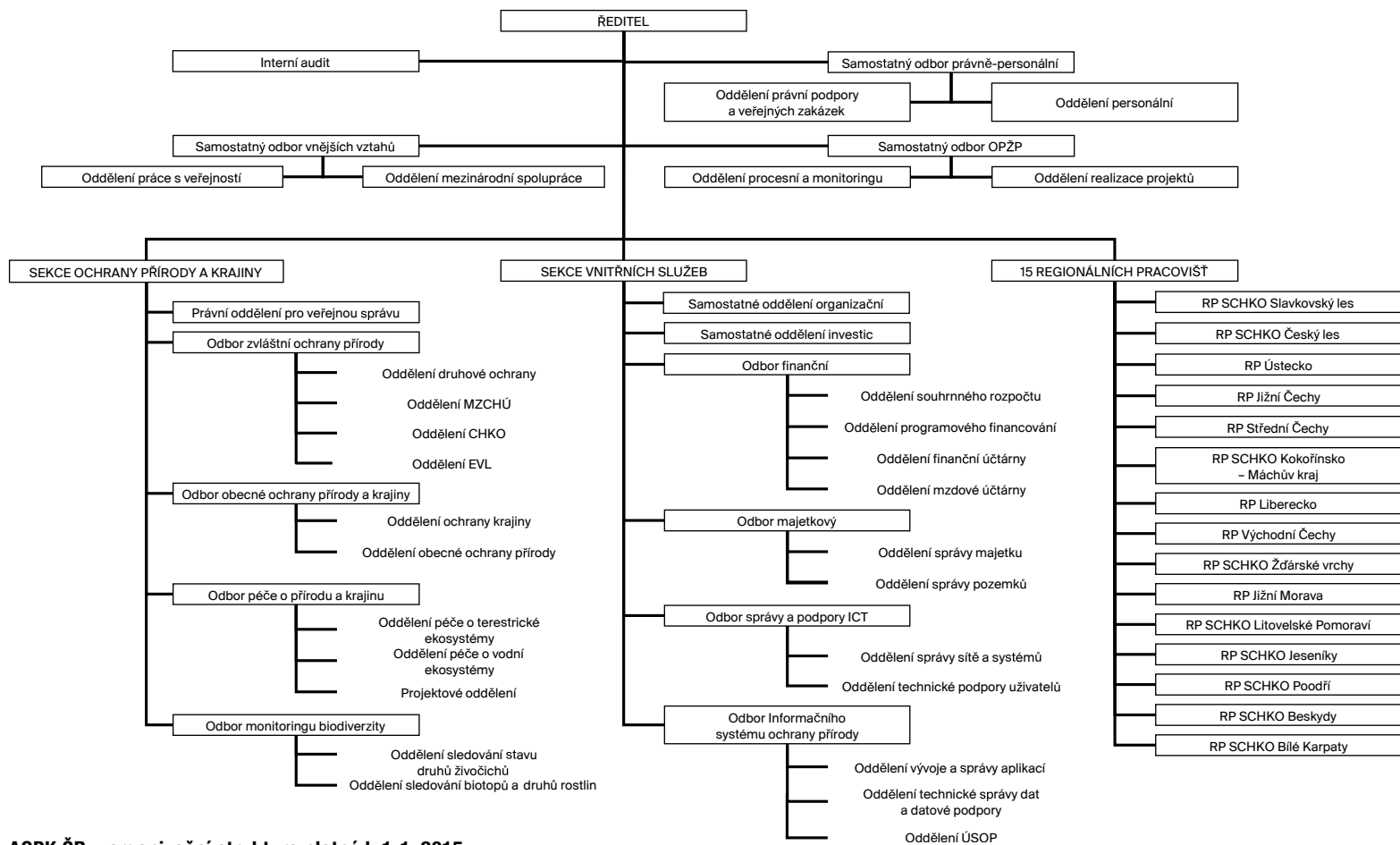

Psík mývalovitý (*Nyctereutes procyonoides*) byl pro svou cennou kožušinu vysazen z východní Asie do přírody v evropské části Ruska a v Pobaltí, odkud postupně pronikl do střední a jihovýchodní Evropy. Jako všežravec nemá problémy se sháněním potravy. Úlovky této psovitě šelmy vzrostly v ČR v období 1995–2005 30 x. V Jižní Koreji se psík těší značné oblibě a žije i přímo v hlavním městě Soulu.

Výsledky soutěže časopisu Ochrana přírody

Vážení čtenáři, jak jsme vám slíbili v prvním čísle loňského ročníku, na konci roku redakční rada časopisu vybrala nejkvalitnější příspěvek a nejkrásnější fotografii uplynulého ročníku. Nejvíce zaujal text Obtížný návrat vlků do ČR autorů Dany Bartošové a Miroslava Kutala (3/2014, str. 34). Nejkrásnější fotografií byl zvolen snímek Františka Pelce k článku NP Tsavo (1/2014, str. 30–31). Autoři krom běžného honoráře získají navíc finanční ocenění 2 500 Kč (F. Pelc věnuje veškeré honoráře ve prospěch ochrany přírody v Africe). Věříme, že i na konci letošního roku budeme hlasovat o řadě zajímavých příspěvků a krásných fotografií.

red

AOPK ČR – organizační struktura platná k 1. 1. 2015

(viz. více AOPK ČR v novém kabátě, str. 26)

Nové právní předpisy a další dokumenty v oblasti ochrany přírody a krajiny

(přehled vybraných aktualit za období listopad 2014 – leden 2015, *přehled vybrané judikatury za období červenec 2014 – leden 2015*)

Zákon č. 15/2015 Sb., o zrušení vojenského újezdu Brdy, o stanovení hranic vojenských újezdů, o změně hranic krajů a o změně souvisejících zákonů (zákon o hranicích vojenských újezdů) mimo jiné uplynutím dne 31. prosince 2015 zrušuje Vojenský újezd Brdy a Újezdní úřad vojenského újezdu Brdy v obci Jince a připojuje dosavadní katastrální území vojenského újezdu k existujícím obcím. Dále zákon mění, resp. doplňuje ustanovení § 79 odst. 3 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny tak, že: „*Ministerstvo životního prostředí vykonává*

působnost orgánů ochrany přírody na pozemcích a stavbách, které tvoří součást objektů důležitých pro obranu státu mimo vojenské újezdy; jsou-li tyto pozemky a stavby na území správních obvodů správ, vykonávají působnost orgánů ochrany přírody správy“. A dále tento zákon mění i zákon č. 289/1995 Sb., o lesích (lesní zákon), a to především tak, že umožňuje nově orgánu státní správy lesů rozhodovat o vyřazení lesů z kategorie lesů ochranných nebo z kategorie lesů zvláštního určení. Účinnost od 1. 1. 2016.

Zákon č. 250/2014 Sb., o změně zákonů souvisejících s přijetím zákona o státní službě v části osmé mění zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny. Nově se Agentura ochrany přírody a krajiny České republiky („Agentura“) zřizuje zákonem jako správní úřad podřízený Ministerstvu životního prostředí. Jednotlivé správy chráněných oblastí dle ust. čl. IX odst. 2 jmenovaného zákona jako orgány ochrany

přírody vykonávající samostatně státní správu k účinnosti tohoto zákona zanikají. Správy CHKO jako organizační jednotky Agentury však nezanikají. Dále zákon vymezuje věcnou a územní působnost Agentury včetně přechodných ustanovení. Více viz článek Františka Pelce a Jany Hůlkové v tomto čísle, str. 26. Účinnost od 1. 1. 2015.

Zákon č. 234/2014 Sb., o státní službě. Tento zákon především upravuje právní poměry státních zaměstnanců vykonávajících ve správních úřadech státní správu. Zákon se tak vztahuje i na orgány ochrany přírody včetně Agentury ochrany přírody a krajiny ČR jako na správný úřad vykonávající státní správu v oblasti ochrany přírody a krajiny. Účinnost od 1. 1. 2015.

Nařízení vlády č. 218/2014 Sb., o stanovení rezervy státních pozemků pro uskutečňování rozvojových programů státu. Tímto nařízením vláda stanovila, že rezervu státních pozemků tvoří pozemky ve vlastnictví ČR, s nimiž je příslušný hospodařit Státní pozemkový úřad, uvedené v příloze tohoto nařízení. Účinnost od 1. 11. 2014.

Vyhláška č. 243/2014 Sb., o vyhlášení Národní přírodní památky Dlouhopolsko a stanovení jejich bližších ochranných podmínek. Národní přírodní památka se rozkládá na území Středočeského kraje v katastrálním území Dlouhopolsko. Účinnost od 1. 12. 2014.

Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 2. 7. 2014, č. j. 1 As 54/2014 – 36. V tomto rozsudku se NSS vyjádřil tak, že podává-li ve správním řízení zahájeném Českou inspekcí životního prostředí znalecký posudek Agentura ochrany přírody a krajiny ČR, nelze dovozovat pochybnosti o její nepodjatosti pro poměr k orgánům provádějícím řízení (§ 11 odst. 1 zákona č. 36/1967 Sb., o znalcích a tlumočnících) jen z prosté skutečnosti, že je zřízena Ministerstvem životního prostředí, jež ve věci vystupuje jako odvolací orgán.

Aktuality sestavuje právní oddělení pro veřejnou správu AOPK ČR, kontakt: jitka.porkertova@nature.cz

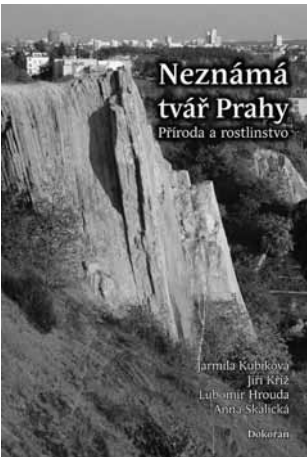
Recenze

Neznámá tvář Prahy. Příroda a rostlinstvo Kubíková J., Kříž J., Hrouda L., Skalická A.

Dokořán 2014, Praha, 270 str., 24 barevných tabulí, geologická mapa a mapa ZCHÚ na předsádce.

Nakladatelství Dokořán vydalo titul, který evokuje přes 70. let starou, ale dodnes čtenou knihu Julia Komárka, věnovanou fauně Prahy. Nyní se autorský kolektiv zaměřil na přírodní poměry Prahy a její rostlinstvo. Autorský kolektiv byl sestaven z nejpovolanějších: autoři dlouhá léta zpracovávali pro ochranu přírody inventarizační průzkumy, jsou autory či spoluautory mnoha prací včetně sborníků a knih o geologii (J. Kříž) a flóře a vegetaci (J. Kubíková) pražských rezervací. Parky a jejich dřevinami se pak zabývala A. Skalická, ruderální flóru podchytil L. Hrouda. Kniha je také bohatě ilustrovaná obrázky A. Skoumalové-Hadačové a desítkami černobílých a barevných fotografií, z nichž některé již mají – nebo časem budou mít – i historicko-dokumentační význam.

Praha je i v širším evropském kontextu mimořádně bohatým městem nejenom na památky a dochovanou architekturu, ale i na přírodní hodnoty (viz Staletá Praha XV, 1985). Zejména díky členitosti reliéfu a geologické pestrosti zde najdeme mimořádnou koncentraci hodnotných biotopů od vodních a mokřadních, které jsou vázány na říční údolí a jejich přítoky, přes otevřenou vegetaci suchých trávníků až po kompletní ekologickou řadu hajní a lesní vegetace.

Nechybějí ani lomovou činností druhotně otevřené skalní výchozy, rybníky a další biotopy vzniklé činností člověka, přesto však hostící přirozené a původní druhy. Tak Čelakovský (1870), který jako první shrnul předchozí výzkumy do ucelené květeny Prahy a okolí, zaznamenal přes 1 000 druhů cévnatých rostlin! O 130 let později v Prodomu pražské květeny Špryňar a Münzbergová (1998) napočítali již 2 185 taxonů (tedy druhů, poddruhů a forem či jiných morfologicky rozlišitelných jednotek), a nové stále sice pozvolně, ale vytrvale přibývají! Pochopitelně se nejedná o vzácné či ohrožené druhy, ale spíše o druhy nepůvodní, zavlečené či záměrně vysazené. Některé po čase zmizí, jiné se adaptují na nové prostředí a zůstávají. Nicméně hlavní příčinou téměř dvojnásobného počtu taxonů je mnohonásobný nárůst rozlohy pražské aglomerace a také větší intenzita výzkumu, než byla za dob Čelakovského. Ještě zajímavější pohled je na druhy, které z území zmizely nebo jsou na pokraji vyhynutí. Nemůžeme si nevsímnout, že se jedná především o druhy slatinných luk, mokřadů a otevřených vod; z hlediska botanického systému jde především o mykorhizní orchideje a hruštičkovité a dále o šáchorovité, jejichž úbytek autoři blíže nekomentují. Zmizela ovšem i řada plevelů předintenzivního zemědělství. Nicméně abychom se také dostali k vlastnímu textu recenzované knihy. Pokud si kladete otázky jako které biotopy a lokality v Praze jsou nejcennější, kam se jít podívat na základní druhy dřevin či které raritní druhy okrasných dřevin v Praze rostou a který je nejvzácnější druh, pak na ně naleznete v knize odpovědi. Nejenom geologické podloží, ale i vývoj ve čtvrtorách formovaly mnohé biotopy, které jsou zde zastoupeny dodnes. Poměrně pestrý je výčet lesních biotopů s uvedenými popisy a ilustracemi běžných druhů rostlin. Naopak stručnější, než bych čekal, je přehled přirozeného bezlesí, zejména pak teplomilných skalních stepí. Stejně tak trochu překvapí, že v kapitole věnované okrasným pěstovaným dřevinám se autorka zaměřila na výčet pražských vinic. Pochopitelně převažují popisy a obrázky druhů spíše běžných až hojných než těch výjimečně vzácných. Tím autoři publikace dávají jasně najevo, komu je předurčena. Osobně si myslím, že ji docení především učitelé přírodopisu a biologie, jimž pomůže při výběru vhodných míst pro botanickou vycházku, a pak také široká ochránářská a zájmová veřejnost, která spíše než kdejaký ten

„špek“ chce znát druhy, které běžně v přírodě může potkat. Pak se ovšem naskýtá otázka, proč kniha nemá formát otevřeného atlasu – pokud se dočkáme druhého vydání, mohla by redakce pozměnit formát a zrcadlo stránky, pérovky by dle mého názoru mohly být trochu menší, aby se na stránku vešly čtyři, a mohly by se prolínat s barevnými fotografiemi, to vše na kvalitnějším křídovém papíře. Snad by pak i šlo zkusit získat nějaký grant od hlavního města na dorovnání vyšších nákladů na tisk. Zároveň s tím by se dalo opravit i těch několik málo nepřesností, které jsem v textu našel a kterým se prakticky žádná regionální publikace nevyhne (knize by v tomto ohledu prospěla recenze od některého ze současných znalců pražské květeny). Tak například jeřáb dubolistý (*Sorbus querneae*) už nepatří mezi endemity, protože byl nedávno ztotožněn se západoevropským jeřábem Mougeotovým (*Sorbus mougeotii*) – evidentně se tedy jedná o výsadbu. Břečtan popínavý (*Hedera helix*) je u nás původní a nepatří mezi neofyty, riziko zplanění představují jeho okrasné kultivary, které se hojně vysazují v zahradách. Je také škoda, že mezi mnoha jinými vzácnějšími druhy chybí pérovka břestovce západního (*Celtis occidentalis*), který byl poměrně běžně vysazován do pouličních alejí. Obecně si také myslím, že by si pražské aleje zasloužily trochu více pozornosti. V každém případě – přes všechny uvedené náměty na vylepšení – se domnívám, že se jedná o cennou knihu, která by neměla chybět nejenom v pražských školních knihovnách, ale ani v knihovnách těch, kteří se o přírodu Prahy aktivně zajímají. Autorům bych pak rád za jejich počin poděkoval a popřál hodně spokojených čtenářů.

Tomáš Kučera

Summary

Härtel H., Benda P., Nagel R. & others: The 15th Anniversary of the Bohemian Switzerland National Park – the 25th Anniversary of the Saxon Switzerland National Park

Launching the Bohemian Switzerland National Park on January 1, 2000, not only the fourth national park in the Czech Republic but also a new Central European transboundary protected area covering together more than 170 km² was established. Saxon-Bohemian

Switzerland is the largest sandstone rocky landscape in Europe. The “discovery” of the sandstone region by the landscape painters in the period of Romanticism was of crucial importance for further development of Saxon-Bohemian Switzerland towards a famous touristic destination. Therefore, nature conservation coming later, has a permanent task to seek for a consensus or compromise between conservation and tourism. The transboundary cooperation between both the parks (certified by the EUROPARC Federation within the Transboundary Parks Programme) plays a key role and includes a whole range of activities and projects, e.g. harmonizing zonation and management approaches, species recovery programmes/action plans (the Peregrine falcon *Falco peregrinus*, Atlantic salmon *Salmo salar*), digital terrain modelling, research on forest history, transboundary species distribution mapping, joint corporate design, cooperation between both visitor centres in Saxon and Bohemian Switzerland.

Kolibáč P., Pihal R. & Slavík P.: The Wild Boar in the Central European Landscape: A Native Species, but an Enemy?

Changes in the landscape structure and function caused by humans and those in the society over time, in addition to large carnivore extirpation, provided the Wild boar (*Sus scrofa*) with very favourable conditions in what is now the Czech Republic. The native game species has become one of the most important elements of current ecosystems, significantly influencing both fauna and flora. Due to its high numbers, the Wild boar’s habits are considered as damage to the environment or to agricultural production. Growing damages caused by the above ungulate has been a really pan-European trouble. In nature conservation, the Wild boars affects include particularly rooting for food, thus damaging forest natural regeneration capability as well as Specially Protected wild plant populations and causing changes in the herb/ground layer by ruderalization of a site affected and by introducing plant invasive alien species. The mammalian species also disturbs invertebrates in various developmental stages. In addition, also damages caused by the Wild boar on vertebrate populations, particularly by predation on birds and their clutches during the nesting period, have been becoming more common.

Therefore, the State Nature Conservancy authorities should specify necessary measures when planning Specially Protected Area management. Generally, due to constantly growing Wild boar numbers there should be a consensus how to solve the problem across the whole society in the Czech Republic.

Martinec P.: The Early Gentian

The Early gentian (*Gentianella praecox* subsp. *bohemica*) is endemic to the Bohemian Massif. In the past, it had been common on meadows and pastures within the whole distribution range. Moreover, since the 1950s, the number of sites inhabited by the biennial gentian has been dramatically declining. Currently, there are 59 sites in the Czech Republic, 27 in northern Austria, 7 in Germany (Bavaria) and 4 in southern Poland where *Gentianella praecox* subsp. *bohemica* has appeared at least once since 2005. The main driver of the gentian’s decline is habitat loss, caused particularly by absence or lack of the necessary management. Creation of gaps in surrounding vegetation through regular mowing together with disruption of turfs through harrowing have been identified as optimal management strategies. Detailed knowledge of the biology of short-lived gentians allows the identification of critical stages of their life cycle and prediction of population dynamics. As revealed by the special monitoring schemes, since 1999, the number of localities harbouring the Critically Endangered and Specially Protected wild plant species has been further declining in the Czech Republic. Therefore, the *Gentianella praecox* subsp. *bohemica* Recovery Programme/Action Plan in the Czech Republic was approved by the Ministry of the Environment of the Czech Republic in 2011. After assessing the conservation status of the remaining population across the country, it is clear that introducing the appropriate well-targeted management can significantly increase the number of flowering individuals at the site. Among the above biennial gentian populations in the Czech Republic, there are viable as well steadily declining ones.

Holá E., Manukjanová A., Ekrtová E. & Štěchová T.: Peat-bog Moss Sensitivity to Suitable Implementation of Management Measures in the Field

Bad management timing and its sloppy implementation might negatively change the moss layer in a very rapid way. When a rotting cut biomass lays on a moss layer for several weeks, the mosses start dying too. However, when suitable management is resumed in time, there is a high chance that the moss layer restores itself due to the high regeneration capability.

Vojtěchovská E.: The Report on Conservation Status of Bird Species Listed in Annex I to the European Union´s Birds Directive in the Czech Republic. Results of 2013 Assessment Reports

Pursuant to Directive 2009/147/EC on the conservation of wild birds, less formally known as the Birds Directive, assessment reports have to be regularly submitted by the European Union´s Member States to the European Commission. The reporting has been conducting by the Member States since 2008, initially in a 3-year, now in 6-year reporting cycle, thus having been reasonably synchronised with the reporting under Article 17 of the EU Habitats Directive. Moreover, the most recent assessment report forwarded to the European Commission in 2013, covering the period 2008–2012 presents the conservation status in the individual species, subspecies respectively. Thus it has become an important assessment of bird protection effectiveness in the individual Member States.

In the Czech Republic, the results of assessment reports are quite encouraging because 80 % of the bird species and subspecies assessed display increasing or stable trend in numbers. The trend in breeding range is similar, reaching even 90 % of the taxa assessed. Among main threats, hunting, wintering and fishing, wetland conversion trough drainage or removing trees with holes are the most important. On the contrary, nesting habitat management, improving forest management or favourable changes in water regime are considered to be the most significant nature conservation activities to protect the target species and their habitats.

The assessment reports were elaborated for 50 populations (breeding, wintering, passage) of 47 bird species and subspecies listed in Annex I to the Birds Directive and occurring in the Czech Republic.

Bohuňková V.: Erosion in Sandstone Rock-Pillar Landscapes Caused by Too Many Visitors – The Tiské stěny/Tisá Sandstone Rocks Nature Monument

In sandstone rock-pillar landscapes, a phenomenon very typical for the Czech Republic, erosion is a serious issue. The above natural process is in some areas amplified and enhanced by too many tourists visiting them. Tourists often do not respect the marked visitor paths and by walking outside them, they disturb the grass groundcover under rocks which naturally fixes the surface and slows down the surface runoff. Mountain-climbers grind off the surface, more solid crust of rocks which impede erosion. Consequently, sand is accumulated on sandstone rock foothills and is easily deflated far from the rocks in the rain. Therefore, the Labské pískovce/Elbe Sandstones Protected Landscape Area Administration implemented a project aiming at reducing the erosion in the Tiské stěny/Tisá Sandstone Rocks Nature Monument (northern Bohemia) by placing of wooden erosion control dam/barriers. At the sites where soil is run off the dams/barriers prevent the eroded mass to be deflated far away from the rocks and forming erosion furrows. At the same time, having been placed at some sites, they can help to direct visitors´ movement along the path. The paths, which are due to overloading by too many visitors affected by erosion, are fixed by staircase steps built from sandstone ashlars on the steeply terrain. For reaching the sustainability of the project, the Labské pískovce/Elbe Sandstone Protected Landscape Area Administration shall closely collaborate with the municipality of Tisá because the sandstone rock-pillar landscape is located on the Tisá´s cadastre/land register plots.

Pelc F. & Plesník J.: The Ol Pejeta Conservancy: Coexistence of Farming and Nature Conservation To be Hardly Believed

Ol Pejeta is a non-profit wildlife conservancy located near the equator in the Laikipia District of Central Kenya. The private protected area harbours a mosaic of grass plains, wooded grassland, Acacia woodland and evergreen thicket extending for 360 square kilometres. It is well-known due to its high variety of wild animals including the Big Five,

which makes it a popular safari destination. Conservation of endangered species in their natural habitat represents a major part of the Ol Pejeta Conservancy´s mission. The special scheme aims to identify and monitor key variables necessary to maintain healthy trends in both habitat and wild animal species.

As the largest Black rhino sanctuary in East Africa, it has reached a population milestone of 100 black rhinos. It also houses three of the five remaining Northern white rhinos in the world, who were airlifted there from the Dvůr Králové ZOO in the Czech Republic. They were placed in the heavily guarded huge enclosure designed to mimic their natural environment. The lone male lives just in the Ol Pejetea Conservancy and fertilization *in vitro* seems to be next step to save the critically endangered (sub)species on Earth. The conservancy as a profitable cattle ranch operates a successful livestock programme which serves to benefits local pastoralists and wildlife at the same time: it holds the largest single herd of pure Boran cattle in the world bred in harmony with nature. Through the conservancy´s community development programme, Ol Pejeta provides funding to surrounding communities to aid health, education, water and infrastructure projects. They also support the provision of agriculture and livestock extension services and the development of community-based conservation tourism ventures. Because of that holistic approach, Ol Pejeta is largely seen as a suitable model for current nature conservation.

Plesník J.: South Korean Pyeongchang: Biological Diversity instead of the Olympic Rings

The 2018 Winter Olympics, officially known as the XXIII Olympic Winter Games, is scheduled to take place in Pyeongchang, Republic of Korea, in February 2018. Meantime, the winter sport resort hosted the twelfth meeting of the Conference of the Parties to the Convention on Biological Diversity (CBD COP 12) in October 2014. Approximately 3,000 delegates attended the meeting, representing Parties and other governments, UN agencies, intergovernmental, non-governmental, indigenous and local community organisations, academia and the private sector. CBD COP 12 adopted decisions on a series of strategic, substantive, administrative and budgetary

issues. Among others, it conducted a mid-term review of progress towards the goals of the Strategic Plan for Biodiversity 2011–2020 and its Aichi targets, launching the Fourth Global Biodiversity Outlook. Undoubtedly, the Nagoya Protocol was among the main topic in Pyeongchang, as delegates celebrated its entry into force on October 12, 2014, with 54 ratifying countries. The objective of the Nagoya Protocol is the fair and equitable sharing of the benefits arising from the utilization of genetic resources, including by appropriate access to genetic resources and by appropriate transfer of technologies, taking into account all rights over those resources and to technologies, and by appropriate funding, thereby contributing to the conservation of biodiversity and the sustainable use of its components. The other issues debated in Pyeongchang include, *inter alia*, marine and coastal biodiversity, sustainable wildlife management, invasive alien species, synthetic biology and ecosystem conservation and restoration.

Kontakty na autory

Pavel Benda

Správa NP České Švýcarsko
Pražská 52, 407 46 Krásná Lípa
e: p.benda@npcs.cz

Veronika Bohuňková

AOPK ČR
RP Ústecko, oddělení péče o přírodu a krajinu
Teplická 424/69, 405 02 Děčín
e: veronika.bohunkova@nature.cz

Ester Ekrťová

Katedra botaniky PřF JU
Na Zlaté Stoce 1, 370 05 České Budějovice
e: ester.hofhanzlova@centrum.cz

Eva Holá

Katedra botaniky PřF JU
Na Zlaté Stoce 1, 370 05 České Budějovice
e: eva.neurazy@gmeil.com

Handrij Härtel

Správa NP České Švýcarsko
Pražská 52, 407 46 Krásná Lípa
e: h.hartel@npcs.cz

Jana Hůlková

AOPK ČR
Kaplanova 1931/1, 148 00 Praha
e: jana.hulkova@nature.cz
Lucie Juříčková
Katedra zoologie PřF UK
Viničná 7, 128 44 Praha 2
e: lucie.jurickova@seznam.cz

Pavel Kolibáč

AOPK ČR
oddělení péče o terestrické ekosystémy
Kaplanova 1931/1, 148 00 Praha
e: pavel.kolibac@nature.cz

Alžběta Manukjanová

Katedra botaniky PřF JU
Na Zlaté Stoce 1,
370 05 České Budějovice
e: a.manukjanova@email.com

Pavel Martinec

AOPK ČR
Odbor zvláštní druhové ochrany
Kaplanova 1931/1, 148 00 Praha
e: pavel.martinec@nature.cz

Roman Mlejnek

Správa jeskyní České republiky
oddělení péče o jeskyně
Svitavská 11/13, 678 25 Blansko
e: mlejnek@caves.cz

Richard Nagel

Správa NP České Švýcarsko
oddělení práce s veřejností
Pražská 52, 407 46 Krásná Lípa
e: r.nagel@npcs.cz

Vratislav Ouhrabka

Správa jeskyní ČR, oddělení PČJ
512 13 Bozkov 263
e: ouhrabka@caves.cz

František Pelc

AOPK ČR
Kaplanova 1931/1, 148 00 Praha
e: frantisek.pelc@nature.cz

Jan Plesník

AOPK ČR
Kaplanova 1931/1, 148 00 Praha
e: jan.plesnik@nature.cz

Radim Plhal

Ústav ochrany lesů a myslivosti LDF
Mendelovy univerzity
Zemědělská 3, 613 00 Brno
e: radim.plhal@mendelu.cz

František Pojer

AOPK ČR
Kaplanova 1931/1, 148 00 Praha
e: frantisek.pojer@nature.cz

Vlastimil Růčička

AV ČR
Entomologický ústav
Braníšovská 31/1160,
370 05 České Budějovice
e: vruz@entu.cas.cz

Petr Slavík

AOPK ČR
RP Jižní Morava
Kotlářská 51, 602 00 Brno
e: petr.slavik@nature.cz

Táňa Štechová

Katedra botaniky PřF JU
Na Zlaté Stoce 1
370 05 České Budějovice
e: tana.stechova@gmail.com

Karel Tajovský

Ústav půdní biologie AV ČR
Na Sádkách 7,
370 05 České Budějovice
e: tajov@upb.cas.cz

Eva Vojtěchovská

AOPK ČR
Odbor monitoringu biodiverzity
Kaplanova 1, 148 00 Praha
e: eva.vojtechovska@nature.cz

Petr Zajíček

Správa jeskyní České republiky
Svitavská 11/13, 678 01 Blansko
e: zajicek@caves.cz

Lucie Zemanová

AOPK ČR
Oddělení sledování biotopů
a druhů rostlin
Kaplanova 1931/1, 148 00 Praha 11
e: lucie.zemanova@nature.cz

Ochrana přírody

ročník 69 2014

Obsah ročníku 2014

Autor	Název článku	Číslo	Strana	Rubrika časopisu
Ambrozek Libor	O jednom výročí	2	2	Úvodem
Bartošová Dana, Kutal Miroslav	Obtížný návrat vlků do České republiky	3	35	Zaměřeno na veřejnost
Bašta Jiří	Kompromis v oblacích	6	32	Zaměřeno na veřejnost
Bednář Jan, Bednářová hana, Pfefferová Šárka, Buřka Luděk	Rozmnožování rysa ostrovida v CHKO Blanenský les	2	30	Zaměřeno na veřejnost
Birklen Petr	Poodří má svůj Dům přírody	3	45	Aktuality
Birklen Petr, Jarošek Radim	Revitalizace Bílovky v CHKO Poodří	5	20	Péče o přírodu a krajinu
Botková Kamila, Unnsteinsdóttirová Ester R.	Lišky polární na Islandu aneb Kde dávají bílé a modré lišky dobrou noc	5	41	Zahraničí
Brabec Richard	Ochrana přírody a služební zákon	6	1	Úvodem
Budinský Václav, Kubec Jaroslav	Proč a jak zlepšit plavební podmínky na Labi?	5	4	Péče o přírodu a krajinu
Burešová Eva	Dobrá zpráva pro přírodu i obce	3	1	Úvodem
Čadilová Kateřina	Současnost a perspektivy regionálních značek pro místní produkty	1	28	Zaměřeno na veřejnost
Černý Rostislav	Zajímavé skalní útvary Maršovické pahorkatiny	5	9	Z naší přírody
Danielová Bronislava, Šoltysová Lenka	Národní park Mesa Verde	6	40	Zahraničí
Drábková Markéta	Červené blato. Procházka nejstarší naučnou stezkou Třeboňska	2	41	Pozvánka na výlet
Drahný Radek	Nekrolog	1	40	Aktuality
Drbal Karel	Rozvojová pomoc Gruzii v jeskyních Imereti	4	46	Aktuality
Flek Jan, Zajíček Petr	100 let od zpřístupnění dna Macochy pro veřejnost	3	47	Aktuality
Flek Jan, Zajíček Petr	Devadesát let od objevů rolníka a poslance Josefa Šamalíka v jeskyni Balcarka	5	2	Z naší přírody
Flek Jan, Zajíček Petr	Krápník a mříže	6	6	Z naší přírody
Franková Linda, Peřina Vlastimil	Revitalizace Bohdanečského rybníka	2	11	Péče o přírodu a krajinu
Görner Tomáš	Systém včasného varování na stránkách AOPK ČR o invazních druzích	5	18	Péče o přírodu a krajinu
Hadinec Jiří	Bureš Leo: Chráněné a ohrožené rostliny Chráněné krajinné oblasti Jeseníky	3	48	Aktuality
Hanel Lubomír	Blaník. Výstup na mýtickou horu	1	41	Pozvánka na výlet
Hanzal Vladimír, Jeřábková Lenka, Muška Milan, Chobot Karel	Zpráva o stavu evropsky významných druhů ryb, mihulí, obojživelníků, plazů a savců	6	20	Výzkum a dokumentace
Hátle Miroslav	CHKO Třeboňsko. 35 let velkoplošné ochrany unikátní krajiny	4	2	Z naší přírody
Havelková Svatava	Protiprávní jednání	2	26	Právo v ochraně přírody
Heinzelová Hana	Vlčí roklí po nových povalových chodnicích	4	49	Pozvánka na výlet
Heřmanová Dagmar	Majetkové vyrovnání s církvemi	2	39	Aktuality
Hofmeister Jeňýk	Bezzásahový režim v lesích kulturní krajiny střední Evropy	2	14	Péče o přírodu a krajinu
Holá Eva, Turoňová Dana	Hodnotící zprávy o stavu mechorostů a cévnatých rostlin – podruhé	4	22	Výzkum a dokumentace
Hönigová Iva, Chobot Karel	Jemné předivo české krajiny v GIS: konsolidovaná vrstva ekosystémů	4	26	Výzkum a dokumentace
Horodyská Eliška, Zmeškalová Jana	Matizna bahenní – vyhodnocení záchranného programu po 12letech	3	12	Péče o přírodu a krajinu
Chobot Karel, Hejda Radek, Pavlíčko Alois	Zpráva o stavu evropsky významných druhů brouků, motýlů, vážek, měkkýšů a korýšů	5	26	Výzkum a dokumentace
Jelínková Jindřiška	Karpatská úmluva	5	48	Aktuality
Jelínková Jitka	Řízení o povolení kácení dřevin a další chráněné zájmy	5	24	Právo v ochraně přírody

Jenč Petr, Peša Vladimír	Historicko-archeologický výzkum a restaurátorské práce v NPP Jeskyně Na Špičáku	2	6	Z naší přírody
John Václav	Severské sovce ve střední Evropě	2	28	Výzkum a dokumentace
Kaźmierski Tomáš	Regionální značení místních výrobků začalo v chráněných územích	1	25	Zaměřeno na veřejnost
Komaško Alexandr	Koněpruské jeskyně – jeskyně v korálovém útesu	3	8	Z naší přírody
Kovář Pavel, Pojer František	Dvojrozhovor s Helenou Illnerovou	6	29	Rozhovor
Kovařík Petr	Severní Teritorium – Austrálii od Kakadu po Uluru	5	37	Zahraničí
Krása Antonín	Rizika bezzásahovosti v lesích	2	17	Péče o přírodu a krajinu
Krása Antonín, Knižátková Eva	Obrázky z jihozápadní Číny – ochrana přírody v Řiši středu	2	35	Zahraničí
Krása Antonín, Pavlíčko Alois	Hnědásek osikový tři roky po vyhynutí	6	1	Péče o přírodu a krajinu
Kříž Pavel	Operační program Životní prostředí	5	1	Úvodem
Kubátová-Hiršová Hana	Ochrana včel a neonicotinoidy	1	18	Výzkum a dokumentace
Květ Jan	Jak srústat se záludnostmi i krásou, mezi nimiž žijeme a pracujeme?	4	1	Úvodem
Lacina David	Celoevropskou cenu Nature 2000 za ochranu přírody získal projekt z ČR	3	45	Aktuality
Laštůvka Zdeňek	Mohou poznatky o nesytkách přispět k ochraně a managementu biotopů?	2	2	Z naší přírody
Limrová Anna	Operační program Životní prostředí na přelomu dvou programových období	5	14	Péče o přírodu a krajinu
Lustyk Pavel, Oušková Veronika, Kratochvilová Lucie, Chobot Karel	Zpráva o stavu biotopů 2013. Hodnocení stavu a trendů evropsky významných typů přírodních stanovišť	3	30	Výzkum a dokumentace
Lysák Filip, Hrázský Zábaj	Revitalizace slatinných biotopů v evropsky významné lokalitě Loučeňské rybníčky	6	8	Péče o přírodu a krajinu
Marešová Jana, Obermajer Jaroslav	Realizace projektu LIFE+ jako využitelná příležitost v ochraně přírody Českého středomoří	6	16	Péče o přírodu a krajinu
Mazancová Eva	Ustanovení zákona o možnosti omezení nebo zákazu činnosti	4	20	Právo v ochraně přírody
Mlejnek Roman	Jeskynní brouci na poštovních známkách	4	32	Zaměřeno na veřejnost
Mlejnek Roman, Ouhrabka Vratislav, Kracík Pavel	Nově evidované jeskyně v Prachovských skalách	4	10	Z naší přírody
Moravec Jan	Krajinou povodní – nová naučná stezka v CHKO Poodří	6	49	Pozvánka na výlet
Moravec Jan	Naučná stezka Saudslavický okruh	5	49	Pozvánka na výlet
Moravec Jan	Rozhovor s Miroslavem Janíkem o trampských kořenech a cestě od luk k lesu	5	34	Rozhovor
Müller Jörg, Seibold Sebastian, Werner Sinja, Thorn Simon	Návrat puštitka bělohavého do Bavorského lesa	4	41	Zahraničí
Pelc František	Spalte rohy a zachraňte nosorožce	5	46	Aktuality
Pelcl František, Plesník Jan	Územní ochrana v měnicím se světě. O čem byl světový kongres o národních parcích a chráněných územích v Sydney	6	45	Aktuality
Pešout Pavel	„Soukromé rezervace“ v České republice	2	19	Péče o přírodu a krajinu
Pešout Pavel	150 let od narození Luboše Jeřábka – překladatele prvního návrhu soustavy chráněných území	5	44	Aktuality
Pešout Pavel	Slovenský zákon o ochraně přírody novelizován	1	15	Právo v ochraně přírody
Pešout Pavel, Hůlková Jana, Tomášková Lenka	Deset let za vyplácení újmy za ztížení hospodaření	3	27	Právo v ochraně přírody
Pešout Pavel, Moravec Jan	Pozemkové spolky – perspektivní forma ochrany přírody	2	23	Péče o přírodu a krajinu
Pešout Pavel, Šulová Karolína, Licek Tomáš	Návštěvnícká infrastruktura chráněných území	6	36	Zaměřeno na veřejnost
Plesník Jan	Hmyzí opylovači a neonicotinoidy: příběh pokračuje	4	44	Aktuality
Plesník Jan	Představitelé evropských institucí ochrany přírody jednali v Průhonicích	4	48	Aktuality
Plesník Jan	Summary	1	40	Aktuality
Plesník Jan	Summary	2	40	Aktuality
Plesník Jan	Summary	3	48	Aktuality
Plesník Jan	Summary	4	48	Aktuality
Plesník Jan	Summary	5	48	Aktuality
Plesník Jan	Summary	6	48	Aktuality
Plesník Jan, Pelc František	Tsavo: zde jsou (nejen) lvi	1	31	Zahraničí
Pojer František	Letošní sčítání čápů černých	1	21	Výzkum a dokumentace
Pojer František	Václav Petříček jubilující	6	48	Aktuality

Požizek Ladislav	Staronová CHKO Kokořínsko – Máchův kraj	3	2	Z naší přírody
Požizek Ladislav	Vlci v národní přírodní rezervaci Břehyně – Pecopala	2	40	Aktuality
Pretel Jan	Jak mimořádný je dosavadní průběh letošní zimy?	1	38	Aktuality
Stejskal Jan	Soumrak nosorožců	1	35	Zahraničí
Storch Pavel	Nový národní park Schwarzwald	4	36	Zahraničí
Šenk Robert	Po stopách K. H. Máchy krajinou kolem Bezdězu	3	49	Pozvánka na výlet
Štefka Leoš	Návštěvnícká střediska ochrany přírody ve Švédsku	2	31	Zaměřeno na veřejnost
Štěrbá Pavel	Databáze památných stromů	5	31	Výzkum a dokumentace
Štěrbá Pavel	Oceňování dřevin rostoucích mimo les	3	23	Péče o přírodu a krajinu
Šůlová Karolína	Rozhovor s ministrem životního prostředí Richardem Brabcem	2	33	Rozhovor
Šůlová Karolína	Rozhovor s ředitelem Správy NP Šumava	3	38	Rozhovor
Trnka Pavel, Hausvaterová Marcela, Vojtěchovská Eva	Obnova rybníka Kojetín v Polabí	3	18	Péče o přírodu a krajinu
Uhlíková Jitka, Vorel Aleš, Šíma Jan, Kostkan Vlastimil	Program péče o bobra evropského	1	10	Péče o přírodu a krajinu
Utínek Dušan	Střední a nízký les – proč a jak? (I. část)	4	12	Péče o přírodu a krajinu
Utínek Dušan	Střední a nízký les – proč a jak? (II. část)	5	10	Péče o přírodu a krajinu
Vaněk Stanislav	Bolivijské altiplano – kraj drsného života	3	10	Zahraničí
Vaničková Ivana, Simon P. Ondřej, Dort Bohumil	Omlazení populací perlorodky říční	6	11	Péče o přírodu a krajinu
Vymyslický Tomáš, Musil Zdeněk, Gruberová Eva	Vegetace závrtů v CHKO Moravský kras a její management	4	16	Péče o přírodu a krajinu
Zachoval Dalibor	Úvodník	1	1	Úvodem
Zajíček Petr	Jeskyně Na Turoldu	2	1	Z naší přírody
Zeidler Miroslav, Banaš Marek	Důsledky sjezdového lyžování nejen pro dekompozici	6	26	Výzkum a dokumentace
Žifčáková Kamila	Čtvrtstoletí chráněné krajinné oblasti Blanský les a 250 let krajinomalby Blanského lesa	6	3	Z naší přírody

Jak by měl vypadat článek do časopisu Ochrana přírody?

Pravidla pro přispěvatele

Ochrana přírody je odborný dvouměsíčník. Články se mohou soustředit jak na zajímavosti z přírody, témata praktická i z oblasti výzkumu či práce z veřejností. Uvítáme i krátké aktuality, recenze apod.

Rozsahy článků

Preferovaný rozsah hlavního článku jsou 4 tiskové strany.

1 tisková strana bez foto je cca 7 000 znaků včetně mezer. Sloupek je cca 2 200 znaků.

Maximální přípustný počet znaků hlavního článku je cca 13 000 znaků včetně mezer.

Pozn.: počet znaků včetně mezer naleznete ve wordu – nástroje/počet slov.

Redakce uvítá grafické přílohy (fotografie, grafy, tabulky, atd.).

Náležitosti článku

- ↪ nadpis – stručný a výstižný, cca 70 znaků včetně mezer;
- ↪ perex (úvod) – popsat stručně danou problematiku, obsah a záměr článku (cca 650 znaků vč. mezer);
- ↪ vlastní text by měl být členěn do kapitol se stručnými, výstižnými nadpisy
- ↪ závěrečná kapitola by měla jasně a stručně shrnout výsledky a doporučení
- ↪ na konci článku je nutná specifikace autora: jméno, úplná adresa pracoviště, kontaktní e-mail či jiný údaj;
- ↪ v případě, že jsou v článku fotografie, připojit jejich popisky a jméno autora.
- ↪ sumář textu – na cca 1 000 znaků. Lze přeložit do anglického jazyka, nebo překlad zajistí redakce časopisu;

V našem časopise není nutné dodržovat požadavky kladené na vědecký článek. Můžete připojit vlastní názory či domněnky, vlastní doporučení, osobní zkušenosti.

Nepište prosím heslovitě, ale celými větami.

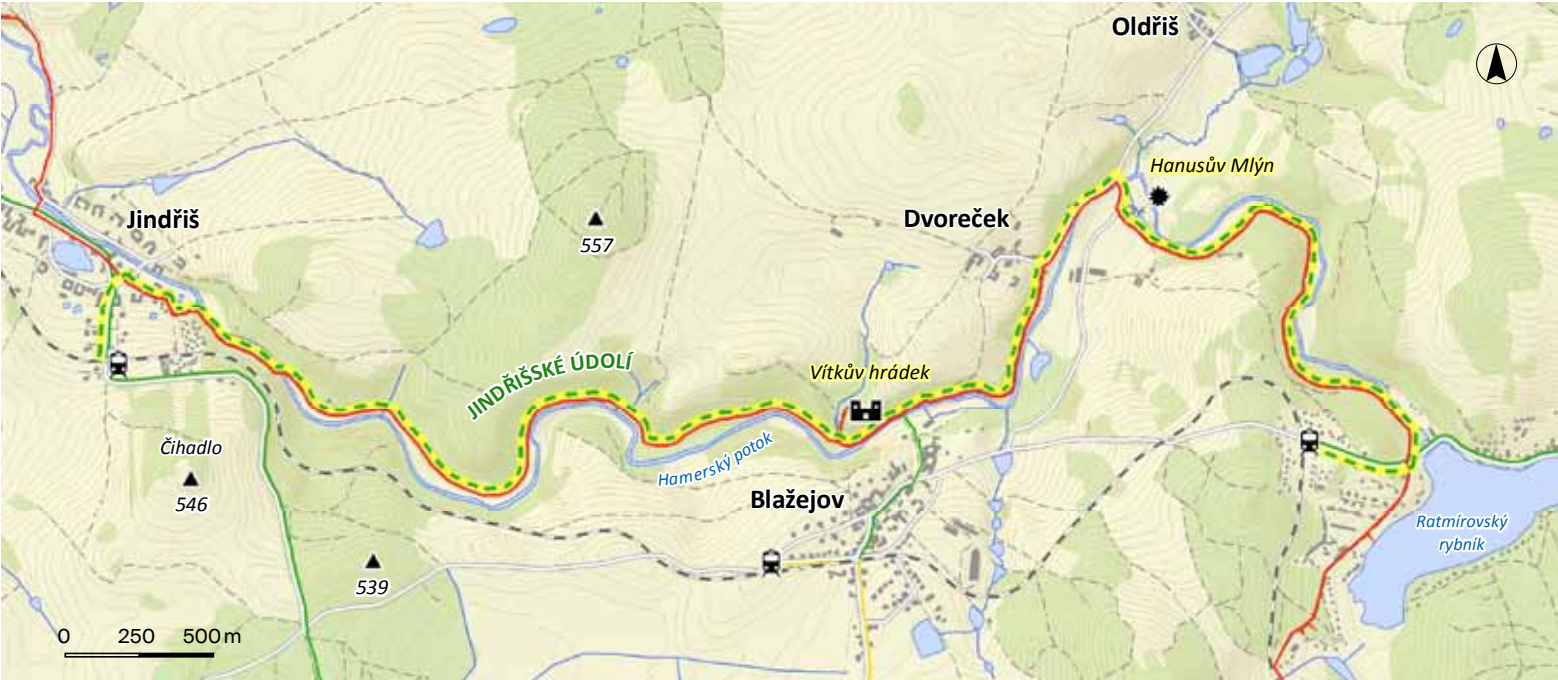
Fotografie v rozlišení min. 300 dpi ve formátu jpg, tif, gif, eps, bmp apod., fotografie nekládat pouze do souborů Word, ale vždy posílat zvlášť v příloze.

Grafy zasílat zvlášť v Excelu, nekládat pouze do souborů Word.

Honorář je vyplácen na účet. K článku prosím připojte tyto údaje: přesnou adresu, datum narození a číslo účtu. Výši honoráře určuje redakce dle rozsahu článku a počtu fotografií.

Autorský výtisk zasílá redakce zdarma.

Jindřišským údolím

— procházka Jindřišským údolím

— značená turistická stezka

Zdroj dat: ČÚZK 2014, © AOPK ČR 2015

Na dolním toku Hamerského potoka, východně od Jindřichova Hradce, se nachází krajinářsky i přírodně velmi zajímavá lokalita – Jindřišské údolí. Potok zde převážně v rulách vytváří skalnatý kaňon, jehož svahy jsou porostlé širokým spektrem lesních společenstev – vedle klasických hospodářských smrčín zde lze nalézt suťové porosty s převahou lípy, habru a javoru, acidofilní doubravy, fragmenty reliktního boru nebo porosty s převahou jedle. Dno údolí kdysi tvořily louky, které v průběhu 2. poloviny 20. století částečně zarostly, a tak zde dnes můžeme vidět škálu biotopů od kosených luk či pastvin přes různá křovitá sukcesní stadia až po jasanoolšový luh. Spolu s výchozy skal a poměrně přirozeným vodním tokem tak představuje Jindřišské údolí velice pestrou mozaiku různých biotopů na poměrně malé ploše. Ze zajímavějších rostlin tu lze najít například bleduli jarní, dřípatku horskou či vrbi- nu kytkokvětou, z ptáků mimo jiné datla černého, ledňáčka říčního, skorce vodního či lejska šedého, v potoce žije velevrub malířský, zajímavé výsledky přinesly průzkumy bezobratlých (mimo jiné nález blyskavky černopásé, která předtím nebyla v jižních Čechách pozorována více jak půl století), drobných savců i hub.

Stezka Jindřišským údolím – skály i potok doslova nadosah. Foto: Jan Moravec

Na www.mistoproprrodu.cz/zachranene-lokality/jindrisske-udoli jsou výsledky průzkumů i další související materiály zveřejněny. Snahy o ochranu Jindřišského údolí se datují od 90. let minulého století. K vyhlášení formální ochrany však dodnes nedošlo, a tak byla část území o rozloze 9,3 ha před deseti lety vykoupena Českým svazem ochránců přírody v rámci kampaně Místo pro přírodu. O území pečuje pozemkový spolek Hamerský potok, který zde vybudoval i naučnou stezku (s velkým důrazem na dětské návštěvníky, kterým je průvodcem žabák Jindra).

Nejhezčí i přírodně nejzajímavější je zhruba tříkilometrový úsek údolí mezi Blažejovem a Jindřiší. K jeho návštěvě můžete využít jindřichohradeckou úzkokolejku, která staví v Blažejově i Jindřiši. Celá naučná stezka má 11 kilometrů, začíná již pod hrází Ratmírovského rybníka (i tato část se někdy zahrnuje v širším slova smyslu pod Jindřišské údolí) a vede podél Hamerského potoka a posléze rybníku Vajgar až do Jindřichova Hradce. Podrobnější informace o naučné stezce naleznete na <http://stezka.hamerskypotok.cz>.

Jan Moravec

Na některých z vykoupených luk v údolí byla obnovena pastva.